

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
- 1.2 ความสำคัญของงานวิชาการและลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษา
- 1.3 ลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
- 1.4 ความจำเป็นในการจัดการนิเทศทางวิชาการของสถานศึกษา-สังกัดกรมอาชีวศึกษา
- 1.5 จุดมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษากรมอาชีวศึกษา
- 1.6 ผู้มีหน้าที่ในการจัดการนิเทศทางวิชาการในสถานศึกษา
- 1.7 การนิเทศทางวิชาการที่ครูภาษาไทยสังกัดกรมอาชีวศึกษาควร-ได้รับ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เริ่มต้นขึ้นในประเทศอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจตรา
ว่าผลงานการจัดการศึกษาของท้องถิ่นที่รัฐบาลลงทุนช่วยเหลือไปแล้วได้ผลเพียงใด
(คณะศึกษาธิการ 57 2521 : 4) การนิเทศการศึกษาในระยะเริ่มต้นจึงมีความหมายใน
ลักษณะของการตรวจตรา ตรวจสอบการปฏิบัติงานของครูเพื่อจับผิดและลงโทษเป็นสำคัญ

ต่อมาการนิเทศได้เปลี่ยนบทบาทมาเป็นการอบรมเพื่อร่วมกันศึกษาปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลและสติปัญญา เป็นการช่วยเหลือครูด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อจะปรับปรุงตัวครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอน ตลอดจนหาวิธีในการแก้ไขปัญหาค้างๆ ที่เกิดขึ้น ความหมายของการนิเทศการศึกษาจึงเปลี่ยนไป

ซารี มลิศรี (2523 : 1) กล่าวว่า "ความหมายของการนิเทศการศึกษาไม่มีข้อจำกัดแน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของการศึกษา จุดมุ่งหมาย และแนวทางของการศึกษาแต่ละยุคแต่ละสมัย" แต่อย่างไรก็ตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศศึกษาก็มีจุดเน้นอยู่ที่การเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นหลัก อาจจะมีข้อปลีกย่อยและรายละเอียดแตกต่างกันไปตามความเชื่อของแต่ละบุคคล และเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะเสนอความหมายของการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของนักการศึกษาหลายๆ ท่านดังต่อไปนี้

นักการศึกษาต่างประเทศให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ต่างกันดังนี้

คิมบอล ไวลส์ (Kimball Wiles 1955 : 8) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า "การนิเทศการศึกษา คือการช่วยเหลือให้สภาพการเรียนการสอนพัฒนาไปในแนวทางที่ดีขึ้น"

ฮาโรลด์ พี อัดัมส์ และ แฟรงค์ จี ดิกกี (Harold P. Adams and Frank G. Dickey 1966 : 3) ให้ความเห็นว่า "การนิเทศการศึกษาเป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น"

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good 1959 : 539) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกวิถีทางของเจ้าหน้าที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำแก่ครูและผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในค่านิยมวิชาชีพ ช่วยพัฒนาครู ช่วยในการคัดเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วัสดุอุปกรณ์การสอน ระเบียบวิธีสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอน

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris 1963 : 11) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า "การนิเทศการศึกษาคือสิ่งที่บุคลากรของโรงเรียนจัดกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งของด้วยจุดประสงค์ที่จะบำรุงรักษาหรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงเรียนในทางที่จะส่งผลต่อกระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็นผลดีต่อผู้เรียน"

จากความหมายของการนิเทศที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาคือ การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สำหรับนักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ชารี มณีศรี (2521 : 2) กล่าวว่า "การนิเทศการศึกษา หมายถึง แผนงานที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาเป็นการบริการทางค่านิเทศการให้แก่ครู โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น"

ยง วิชชวิศุ (2524 : 2) ได้สรุปว่า การนิเทศการศึกษา คือ "กระบวนการทางวิชาการที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ"

สุพิชญา ธีระกุล และคณะ (2524 : 10) กล่าวถึงการศึกษาว่า "เป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู" ซึ่งตรงกับความหมายของการนิเทศการสอนของ สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 5) ที่กล่าวว่า การนิเทศการสอน คือ "การช่วยเหลือ การชี้แนะ การบริหาร การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้ครูรู้จักการปรับปรุงการสอนและวิธีสอน ช่วยเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการสอน ช่วยเลือกและปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหา ช่วยพัฒนาครูและนักเรียน ตลอดจนช่วยเลือกและปรับปรุงการประเมินผลการสอน"

กมล ธีรกุล (2527 : 1) กล่าวว่า "การนิเทศการศึกษา คือ การดำเนินงานทางค่านิเทศการเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย"

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2526 : 234) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

การนิเทศการศึกษา คือการปรับปรุงการสอนโดยการวางแผนเพื่อพัฒนาการสอนให้เกิดผลดีแก่นักเรียน โดยเพิ่งเล็งถึงนโยบายของการศึกษา จุดประสงค์การศึกษา หลักสูตร วิธีสอนของครู การใช้สื่อการสอน สภาพการดำเนินการสอนและสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหาต่างๆทั้งของครูและนักเรียน ตลอดจนบทบาทของครูและความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียน

จากความหมายดังกล่าวจะเห็นว่า การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งตรงกับที่สังค อูทรานันท์ (2528 : 22) กล่าวไว้ว่า "การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานของครูกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนการสอนของนักเรียน"

จากทรรศนะดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงความพยายามของผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

ความสำคัญของงานวิชาการและลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษา

สถานศึกษาจัดเป็นสถาบันทางวิชาการที่มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดประสบการณ์ให้นักเรียนมีความรู้ มีความสามารถ มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้ งานวิชาการจึงเป็นงานหลักของการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่งดังวิจิตร - (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2520 : 31) กล่าวไว้ว่า "งานด้านนี้เป็นงานสำคัญอันดับแรกที่โรงเรียนควรจะคำนึงถึง เพราะหน้าที่ของโรงเรียนก็คือการให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ" ซึ่งสอดคล้องกับที่ อภิกรมย์ ณ นคร (2527 : 31) ได้กล่าวว่า "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีความสำคัญมากที่สุด เพราะหน้าที่ของโรงเรียนก็คือการให้บริการทางวิชาการ"

แวน มิลเลอร์ (Van Miller 1965 : 178) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า

งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนและสำคัญมากที่สุด งานวิชาการได้แก่การจัดโปรแกรมการสอนและการปฏิบัติงานในการสอน ตลอดจนการวัดผลเพื่อจะติดตามผลการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดบริการการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้นเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะละเลยไม่ได้

เพื่อให้เห็นความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษา เอ็ดเวิร์ด คับบลิว สมิธ และคนอื่นๆ (Edward W. Smith and others 1961 : 170) ได้จำแนกงานในการบริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

งานบริหารในหน้าที่ทั่วไป	ร้อยละ 5
งานบริหารบุคลากรในโรงเรียน	ร้อยละ 20
งานบริหารวิชาการ	ร้อยละ 40
งานบริหารเกี่ยวกับการเงิน	ร้อยละ 5
งานบริหารเกี่ยวกับอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
งานบริหารเกี่ยวกับชุมชน	ร้อยละ 5
งานบริหารเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน	ร้อยละ 20

จะเห็นว่าในการบริหารงานโรงเรียนนั้น งานวิชาการมีความสำคัญมากที่สุดโดยมีน้ำหนักความสำคัญถึงร้อยละ 40 จากงานอื่นทั้ง 7 งานของสถานศึกษา เพราะงานวิชาการมีเป้าหมายที่จะสร้างความเจริญเติบโตและพัฒนาการของผู้เรียนให้ถึงขีดสุดเท่าที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาได้ และสถานศึกษาจะสามารถทำได้ ถ้างานวิชาการไม่ประสบผลสำเร็จก็เท่ากับสถานศึกษานั้นล้มเหลวในการจัดการศึกษา งานวิชาการจึงมีลักษณะงานที่กว้างขวางเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นงานบริหารหลักสูตรให้บรรลุผลตามจุดหมายและได้ผลผลิตของหลักสูตรซึ่งหมายถึงผู้เรียนที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตร งานวิชาการจึงเป็นงานที่ครอบคลุมงานการจัดการเรียนการสอน งานกิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร งานสนับสนุนการเรียนการสอนค้ำห้องสมุด โสตทัศนูปกรณ์ งานทะเบียน วัตถุประสงค์ งานบริการแนะแนว งานนิเทศการศึกษาและพัฒนาทางวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะและขอบข่ายงานวิชาการที่ใกล้เคียงและสอดคล้องกันดังนี้

โรเบิร์ต เอส ฟิสค์ (Robert S. Fisk 1957 : 214) ได้กล่าวถึงลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษาว่า "งานวิชาการเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษาตั้งแต่การบ่งถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ตลอดจนการประเมินผลทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา"

แอสตันเลย์ คัมบลิว วิลเลียม (Stanley W. William 1964 : 121) กล่าวถึงงานวิชาการว่า "งานวิชาการเป็นความรับผิดชอบเป็นงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การปรับปรุงโครงการสอน การจัดการวางสอน การจัดครูเข้าสอน และการบำรุงขวัญในการสอนและการทำงานแก่ครู"

สุมิตร คุณากร (2518 : 157) ได้สรุปลักษณะของงานวิชาการในสถานศึกษาว่า หมายถึง "การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดความรู้และการศึกษาของ เด็ก"

การบริหารกิจกรรมทางวิชาการดังกล่าว เอกวิทย์ ณ ถลาง (2520 : 113) ได้จำแนกไว้ดังนี้

การควบคุมหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดการเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินผล-มาตรฐานการศึกษาเพื่อปรับปรุงสถานศึกษา ตลอดจนการตรวจเยี่ยมและการนิเทศ การศึกษาแก่สถานศึกษา

สังจา จันทรเจริญ (2526 : 6) กล่าวถึงลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษาว่าหมายถึง

กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร วิธีสอนและการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

ในการพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการในสถานศึกษานั้น ภิญญู สาธร (2519 : 232) ได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

1. พิจารณาหลักสูตรที่ใช้ในค่านวัตกรรมประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการสอน
2. พิจารณานักเรียนและหนังสืออ่านประกอบ คุณภาพตรงในเนื้อหาเมื่อเทียบกับหลักสูตร แก้ไข เพิ่มเติม และปรับปรุงตามความเหมาะสม
3. พิจารณาความสมบูรณ์ของประมวลการสอน
4. พิจารณาข้อสอบวิชาต่างๆที่เคยจัดสอบมาแล้ว เพื่อทราบแนวข้อสอบและนำมาเป็นแนวในการสอน

5. ครูควรได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ในเทคนิควิธีการสอนที่ทันสมัย
 ความการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรหรือแบบเรียน

6. ควรจัดให้มีการอบรมหรือการบรรยายให้นักเรียนได้เข้าใจถึงวิธีการศึกษา
 เล่าเรียนอย่างได้ผล

7. ครูควรผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่บรรยายพิเศษให้นักเรียนฟังในการประชุมเป็น
 ครั้งคราวของโรงเรียน

8. ครูควรวิเคราะห์ผลการสอบของแต่ละวิชา แต่ละชั้นทุกสิ้นปีการศึกษาเพื่อเป็น
 แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

9. ครูใหญ่ควรชักจูงให้ครูทุกคนอ่านหนังสือตำราวิชาครู

10. ครูควรได้มีโอกาสประชุมร่วมกันเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับการเรียนการสอน

11. ครูใหญ่ควรรหาโอกาสเยี่ยมห้องเรียนขณะกำลังดำเนินการเรียนการสอน

12. ครูใหญ่ควรชักจูงครูที่มีชั่วโมงว่างเข้าสังเกตการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน
 เพื่อเป็นแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงการเรียนการสอน

13. เชิญครูที่มีความสามารถในการสอนมาแสดงการสอนให้ครูในโรงเรียนดู

14. การจัดสัมมนาครูทั้งโรงเรียนในระหว่างหยุดเรียนปลายปีเพื่อร่วมกันแสดง
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน

15. ส่งครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามสถานที่ต่างๆ

จากขอบข่ายของการปรับปรุงงานวิชาการที่บัญญัติไว้ สาระ เสนอแนวคิดไว้นั้น
 จะเห็นว่าลักษณะงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับ

1. งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

2. การเพิ่มพูนความรู้ของครู ได้แก่ การทบทวนหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัย
 ด้วยการอ่านหนังสือตำราวิชาครู การเข้ารับการอบรม หรือการสัมมนาทางวิชาการ ตลอดจน
 จนการสังเกตการสอนและคู่มือการสอน

3. การจัดการนิเทศทางวิชาการในสถานศึกษาโดยอาศัยเทคนิคต่างๆ เช่น
 การเข้าร่วมประชุมเพื่ออภิปรายปัญหาการสอน การเชิญผู้เชี่ยวชาญการสอนมาสาธิตวิธีการ-
 สอนและอื่นๆ

จากธรรมชาติของนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาที่กล่าวถึงความหมายและลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษา พอสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่จัดกระทำขึ้นเพื่อให้การเรียนการสอนในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมายทางการศึกษา โดยมีลักษณะงานด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนี้

1. หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร
2. จุดประสงค์ของการศึกษาและการเรียนการสอน
3. เนื้อหาและหนังสือเรียน
4. วิธีสอน
5. สื่อการสอน
6. การวัดและประเมินผล
7. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. ความก้าวหน้าทางค่านวิชาการศึกษาของครู

ลักษณะงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษา (2525:17) ใ้ค้แบ่งลักษณะงานวิชาการในสถานศึกษาดังนี้

1. คณะวิชาและแผนกวิชา ซึ่งสถานศึกษากำหนดให้มีการเปิดสอนในสถานศึกษา
2. คณะพัฒนาการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 งานหลักสูตรและการสอน
 - 2.2 งานวิเคราะห์และประเมินผล
 - 2.3 งานตำราและอุปกรณ์การสอน
 - 2.4 งานห้องสมุดและโสตทัศนศึกษา

งานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งเน้นหนักไปในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในทางวิชาชีพเป็นสำคัญ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาก็เช่นเดียวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอื่น ที่มุ่งบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและ-

พัฒนาการสอนให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุด แต่ก็ไม่เฉพาะในด้านวิชาชีพเท่านั้น สายหยุด จำปาทอง (2529 : 12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของงานวิชาการในสถานศึกษาว่าประกอบด้วย "การสอนทักษะวิชาชีพให้เกิดความรู้ความเชี่ยวชาญและให้มีประสบการณ์ในวิชาชีพ และการให้การศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างความคิดความอ่านในการประกอบอาชีพ และอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี" และได้กล่าวถึงการศึกษาซึ่งเป็นงานวิชาการของสถานศึกษาว่า "จุดเน้นในการจัดอาชีวศึกษาอยู่ที่หลักสูตรและวิธีการสอนของครู"

ดังนั้นงานหลักที่เป็นเป้าหมายงานวิชาการอันสำคัญในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจึงได้แก่

1. งานเกี่ยวกับหลักสูตร คือการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การสร้างหลักสูตรให้สนองความต้องการของท้องถิ่น การจัดแผนการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
2. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน คือการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน
3. งานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการสอน ได้แก่การสร้างเครื่องมือวิธีการวัดและประเมินผล งานทะเบียนและวัดผล และงานรายงานความก้าวหน้าของนักศึกษา

ความจำเป็นในการจัดการนิเทศทางวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ปัจจุบันการศึกษาด้านอาชีวศึกษาได้ขยายตัวขึ้นมาก นโยบายการบริหารงานวิชาการและปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันและซับซ้อนมากขึ้น การขยายตัวของสถานศึกษาและจำนวนบุคลากรที่เพิ่มขึ้น การบริการทางสังคม การสอนทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีย่อมมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษา อรพินทร์ กุลประภา (2524 : 9) ได้กล่าวถึงการขยายตัวของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาว่า การขยายตัวดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบดังนี้

1. ทำให้เกิดความไม่เข้าใจในนโยบายและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสถานศึกษา
2. บุคลากรที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน เมื่อมาทำงานร่วมกันอาจทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกันได้
3. วิทยาการด้านอาชีวศึกษาและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว บุคลากรที่ปฏิบัติงานมานานอาจขาดความกระตือรือร้นและมีได้ปรับปรุงการทำงานให้ดีกว่าที่ควร
4. อาจารย์มีอิสระในการสอนมาก บางคนไม่สนใจการพัฒนาตนเอง
5. อาจารย์บางส่วนเชื่อว่า การเป็นอาจารย์ที่ดีมิได้อยู่ที่การมีวิธีสอนที่ดี แต่อยู่ที่การรู้เนื้อหาวิชาอย่างดี ทำให้อาจารย์เหล่านี้ไม่สนใจพัฒนาตนเอง

ผลกระทบนี้ทำให้เกิดการนิเทศทางวิชาการ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และในการปรับปรุงงานวิชาการนั้น ผู้นิเทศจะต้องคำนึงถึงตัวครูผู้เป็นบุคลากรสำคัญในการให้ความรู้ทางวิชาการ แก่นักศึกษา ตลอดจนถึงหลักสูตร แบบเรียน ประมวลการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควบคู่กันไป สุทธิยา อธิระกุล (2524 : 10) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศในสถานศึกษาว่า

1. สถานศึกษายังไม่พร้อมทางด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนกระบวนการให้การศึกษทั้งหมด
2. ครูต้องการเทคนิคใหม่ๆทางการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
3. หลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
4. สถานศึกษายังไม่พร้อมที่จะบริการและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
5. นักเรียนมีปัญหาเรื่องการเรียนรู้

ในสภาพสังคมปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีผลกระทบต่อการศึกษาอย่างมากดังได้กล่าวมาแล้ว กรมอาชีวศึกษา (2525 : 116) ตระหนักดีว่าการเรียนการสอนในสถานศึกษาจำเป็น-

จะต้องพัฒนาให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครู อาจารย์ควรมีการปรับปรุงการเรียนการสอน วิธีสอน สื่อการสอน และอุปกรณ์การสอน เพื่อให้มีเทคนิคการสอนใหม่ๆ อยู่เสมอ และขณะเดียวกันครูก็ควรจะได้รับ การพัฒนาตัวครูในค่านวิชา การ โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาต่อ และไปปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการวิชาชีพ หรือคณาจารย์ต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ทางค่าน วิชาการของสถานศึกษาต่อไป การนิเทศทางวิชาการซึ่งเป็นงานนิเทศทั้งทางวิชาการและการ ปรับปรุงการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญมากที่กรมอาชีวศึกษาจะต้องจัดให้แก่บุคลากรใน สถานศึกษาของตน การพัฒนาครูในค่านวิชา การนั้น กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการโดยการ จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีวศึกษาขึ้น โดยให้ศูนย์นี้ดำเนินการทดลอง วิเคราะห์ วิจัย ค่านการเรียนการสอนวิชาชีพ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม จัดอบรมครูประจำการ และประสานงานทางวิชาการของสถานศึกษาในการผลิตอุปกรณ์การศึกษาเพื่อเผยแพร่ และในขณะเดียวกันก็ได้จัดตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์กลาง หน่วยศึกษานิเทศก์เขต และหน่วยศึกษานิเทศก์ภาค เพื่อจัดการนิเทศทางวิชาการให้แก่สถาน ศึกษาทุกแห่ง แต่การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยศึกษานิเทศก์แต่เพียงอย่างเดียว นั้น อาจ ทำให้ครู อาจารย์ได้รับการนิเทศไม่ทั่วถึง เพราะศึกษานิเทศก์ของกรมอาชีวศึกษามีไม่- เพียงพอ (วิไลลักษณ์ วัฒนานนท์ 2528 : 3) ในขณะที่ครูสังกัดกรมอาชีวศึกษาต้องการ การนิเทศในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นในค่านการพัฒนาหลักสูตร ค่านการพัฒนาบุคลากร การจัดบริการและส่งเสริมการศึกษา การวางแผนวิจัยและประเมินผล (ธิดา หอวัฒนกุล 2524 : หน้าจ.)

ดังนั้น เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงงานวิชาการและได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึง นอกเหนือ จากหน่วยศึกษานิเทศก์ซึ่งมีบทบาทในการนิเทศโดยตรงแล้ว สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ควรจะจัดให้มีการนิเทศทางวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งอาคม จันทสุนทร (2527 : 1) ได้กล่าวว่า เป็นการจัดการนิเทศโดยบุคลากรในสถานศึกษาเอง "ผู้นิเทศอาจเป็นครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าหมวดหรือสายวิชา และหัวหน้าฝ่ายที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น" นอกจากนี้ สิปพนนท์ เกตุพิศ (2521 : 123) ยังได้กล่าวรวมถึง "ครูที่มีความรู้ความสามารถความชำนาญ ตลอดจนประสบการณ์ในค่านการสอนเฉพาะวิชา ซึ่งบุคลากรเหล่านี้จะสามารถนิเทศครูในรูป ของการเป็นที่เลี้ยง การปรึกษางานในหมู่คณะ ตลอดจนการให้ความรู้เพิ่มเติม โดยถือ-

หลักการร่วมมือกันในการปฏิบัติงานให้สำเร็จคู่ด้วยดี"

จะเห็นว่าในปัจจุบันการนิเทศเพื่อให้เกิดการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ศึกษานิเทศก์ต้องรู้และถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการนิเทศ เนื่องจากศึกษานิเทศก์ไม่อาจจะนิเทศโดยตรงไปยังครูทุกคนในสถานศึกษาได้ตลอดเวลา เพราะปัญหาเกี่ยวกับปริมาณของครูและสถานศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา ความหวังของการนิเทศการศึกษาในอนาคต คือการช่วยครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้ทำการนิเทศซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ซึ่งจัดเป็นกระบวนการบริหารงานทางวิชาการที่ผู้อยู่ในสถานศึกษาต้องคำนึงถึง และจัดเป็นกระบวนการนิเทศทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษากรมอาชีวศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษาพุทธศักราช 2529 (2529 : 12) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาคงต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาและควบคุมมาตรฐานทางการบริหารและทางวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาตามที่กรมอาชีวศึกษากำหนด
2. เพื่อให้การบริการทางวิชาการแก่สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัย ติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา
4. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอนให้ได้มาตรฐานและจัดทำและปรับปรุงเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
5. เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้
6. เพื่อประสานงานวิชาการ จริยธรรม วัฒนธรรม การบริการชุมชนระหว่างสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษา กรมอาชีวศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์การระหว่างประเทศ

ผู้มีหน้าที่ในการจัดการนิเทศทางวิชาการในสถานศึกษา

ในการจัดการนิเทศทางวิชาการในสถานศึกษานั้นผู้มีหน้าที่จัดการนิเทศโดยตรง ได้แก่ศึกษานิเทศก์ แต่ในปัจจุบันการศึกษาได้ขยายตัวมากขึ้น สถานศึกษาและจำนวนครู รวมทั้งจำนวนนักศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น ศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างทั่วถึง การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนถึงบุคลากรในสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยครูในสถานศึกษาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตน ในการวิจัยนี้จะกล่าวถึงผู้มีหน้าที่ในการจัดการนิเทศทางวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษาตามระเบียบว่าด้วยงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา (2529 : 4) ดังต่อไปนี้

- 1.1 นิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษางานวิชาการในสถานศึกษาที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบ
- 1.2 สำรวจ วิเคราะห์ วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านวิชาการตลอดจนการบริหารการศึกษา
- 1.3 จัดทำ พิจารณา และช่วยเหลือการพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน คู่มือครู แผนการสอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
- 1.4 พัฒนาและควบคุมมาตรฐานทางการบริหารและทางวิชาการของสถานศึกษาตามที่กรมอาชีวศึกษากำหนด
- 1.5 ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารการศึกษาโดยการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา
- 1.6 จัดหรือเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนาครู อาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานทางวิชาการ
- 1.7 ติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ
- 1.8 เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมอาชีวศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.9 ประสานงานทางวิชาการระหว่างสถานศึกษากับสถาบันอื่นๆ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศตามที่กรมอาชีวศึกษามอบหมายให้ปฏิบัติ

1.10 ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรับผิดชอบงานวิชาการตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมอาชีวศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ

1.11 ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารสถานศึกษา มีงานที่ต้องจัดทำเพื่อพัฒนาสถานศึกษาหลายด้าน และหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาก็คือ การจัดการนิเทศทางวิชาการดังที่ซารี มลิสรี (2521 : 40) กล่าวว่า "ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่ทั้งผู้บริหารและผู้นิเทศ" เมธี ปิลันธนานนท์ (2525 : 216-217) กล่าวถึงหน้าที่หลักสำหรับผู้บริหารที่จะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศ ดังนี้

1. ช่วยครูในการปรับปรุงการสอน

1.1 ให้ครูเข้าใจเป้าประสงค์และแผนกำหนดการปฏิบัติงานของโรงเรียน

1.2 ช่วยครูจัดทำแผนการสอนและทำความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร

1.3 ช่วยครูในการปรับปรุงวิธีสอน

1.4 กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้ประเมินผลตนเองในเรื่องการวางแผน

การสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์

1.5 ช่วยครูในการผลิตและใช้สื่อการสอน

1.6 ช่วยครูในเรื่องวินัยของนักเรียนและสัมพันธภาพกับผู้ปกครอง

1.7 พัฒนาความรู้ ความมั่นใจ และความรู้สึกลบอดภัยของครู

2. ช่วยให้ครูเข้าใจเด็ก ให้รู้ถึงความแตกต่างกันของเด็กในค่านร่างกาย

อารมณ์ ปัญหา และอัตราการเจริญเติบโต รวมทั้งเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความสนใจ ความพร้อมในการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งใช้วิธีการนิเทศที่เหมาะสม

3. ใช้บุคลากรที่มีความชำนาญงานเฉพาะอย่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการทำให้บุคคลมีความชำนาญเฉพาะอย่างยิ่งขึ้น

ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องรับผิดชอบในการสร้างความมั่นใจว่าครูและนักเรียนจะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานและการรับบริการจากผู้ชำนาญพิเศษเท่านั้น

4. ปรับปรุงหลักสูตร ผู้บริหารต้องถือว่างานปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานเบื้องต้น

ในการบริหารการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพในตัว-

ให้ถึงขีดสุด และขณะเดียวกันผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาเพื่อกระตุ้นให้เกิดการทดลองในแนวคิดใหม่ๆ และเทคนิคการสอนใหม่ๆ เป็นต้น

เจมส์ อาร์ มาร์คส์ อีเมอซี สตูปส์ และจอยซ์ คิง สตูปส์ (James R. Marks, Emery Stoops and Joyce King Stoops. 1971 : 100) กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาในสถานศึกษาในด้านกรณีพิเศษทางวิชาการไว้ดังนี้

1. ช่วยเหลือครูในการวางแผนการสอนและสังเกตการสอนของครู
2. ประมุขพิเศษและแนะนำครูใหม่
3. ทำงานร่วมกับกลุ่มครูและครูเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน
4. ช่วยครูในการจัดการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล
5. เป็นผู้นำในการจัดประชุมครู
6. ช่วยในการเลือกเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ
7. จัดให้มีการประสานงานโดยกรณีพิเศษ

จากหน้าที่ดังกล่าวมาจะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการมีบทบาทสำคัญในการที่จะจัดการกรณีพิเศษทางวิชาการในสถานศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามจุดหมายของการศึกษาได้

3. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่องานวิชาการของสถานศึกษาโดยตรง กรณีพิเศษทางวิชาการจึงเป็นหน้าที่หนึ่งในงานวิชาการของผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พุทธศักราช 2522 (2522 : 5) ได้กล่าวถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะผู้ช่วย-ผู้บริหารสถานศึกษา ตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานทางด้านวิชาการ ดังนี้

1. ช่วยวางแผนปฏิบัติงาน กำหนดวิธีการดำเนินงาน และติดตามผลงานทางด้านวิชาการ การส่งเสริมการศึกษาและกิจกรรมนักเรียน
2. ช่วยควบคุมดูแลการเรียนการสอน การฝึกอบรม การจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร จัดทำรายงานการสอน โครงการสอน วิชาสามัญและวิชาชีพ จัดโปรแกรมการเรียน คู่มือประกอบการสอน วัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริการห้องสมุดและโสตทัศนศึกษา
3. ช่วยในการวิเคราะห์ ประเมินผลงาน รวบรวมข้อมูลและจัดทำสถิติต่างๆ

4. ช่วยแนะนำเทคนิคและวิธีการใหม่ๆทางการศึกษามาใช้และเผยแพร่เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาการศึกษา

5. ช่วยปกครอง บังคับบัญชาข้าราชการ ครู อาจารย์ พนักงาน เจ้าหน้าที่ คนงาน ภารโรง นักเรียน นักศึกษา หรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมของสถานศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษาแก้ปัญหาและการนิเทศ

4. หัวหน้าคณะวิชาหรือหัวหน้าแผนกเป็นอีกผู้หนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญทางด้านการนิเทศทางวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานวิชาการภายในคณะวิชาหรือแผนกวิชา งานที่เป็นการนิเทศทางวิชาการที่หัวหน้าคณะหรือหัวหน้าแผนกวิชาสามารถจัดทำได้คือ

1. การเตรียมการสอนก่อนเปิดภาคเรียน ร่วมจัดทำตารางสอน กำหนดชั้นเรียน และประชุมครูในแผนกวิชา
2. นิเทศการสอนแก่ครูในแผนกวิชา พาครูไปสังเกตการสอน
3. จัดวัสดุ และอุปกรณ์การสอน ส่งเสริมครูในการสร้างอุปกรณ์การสอน ให้ความสะดวกแก่ครูในการใช้อุปกรณ์การสอน
4. ประสานงานกับหัวหน้าแผนกวิชาอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือด้านวิชาการ
5. การส่งเสริมให้ครูในสายวิชาไปศึกษาคู่ หรือเข้ารับการอบรม
6. ส่งเสริมให้ครูได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน

นอกจากนี้ในการจัดการนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชา อาจจัดทำได้ในรูปของการให้บริการทางวิชาการดังต่อไปนี้

1. จัดปฐมนิเทศครูใหม่
2. แนะนำครูในแผนกวิชาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แผนการสอน หนังสือแบบเรียน
3. จัดหาหนังสืออ่านประกอบและหนังสืออ้างอิงในแผนกวิชา
4. นิเทศหรือสาธิตการสอนแก่ครูที่มีปัญหาในด้านการสอนและต้องการความช่วยเหลือ ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนแบบใหม่ๆ และสนับสนุนความคิดริเริ่ม ตลอดจนให้ความสนใจใหม่ๆแก่ครูในแผนกวิชา

5. จัดครูเข้าสอนแทนในกรณีครูขาด
6. ตรวจสอบที่กการสอนของครูในแผนกวิชา
7. ประชุมครูในแผนกวิชาเดียวกันเดือนละครั้งเป็นอย่างน้อย
8. จัดทำเอกสารแนะนำความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อครูในแผนกวิชา หรือร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดให้เหมาะสมกับรายวิชา
9. ร่วมมือกับครูในแผนกวิชาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
10. ติดต่อวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิในแผนกวิชาให้มาแนะนำ อภิปราย บรรยาย ชี้แจงแก่ครูผู้สอน โดยหัวหน้าคณะหรือแผนกวิชาเป็นผู้กำหนดเรื่องให้
11. มอบหมายและแบ่งงานสอนแต่ละชั้นให้ครูผู้สอนสอนตามความถนัดและความสามารถ

กรณีพิเศษทางวิชาการที่ครูภาษาไทยสังกัดกรมอาชีวศึกษาควรได้รับ

1. ด้านหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2524 ได้เปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างแตกต่างไปจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2520 และในการเปลี่ยนแปลงนี้ หลักสูตรวิชาภาษาไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ก่อนอื่นครูจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรในค่านเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสียก่อน เพื่อจะได้เตรียมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และให้ได้เนื้อหาวิชาที่ครบถ้วนตามหลักสูตรประมวลไว้ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 30) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนการสอนภาษาไทยให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่และสภาพสังคมปัจจุบันว่า

ในหลักสูตรใหม่ทั้งฉบับพุทธศักราช 2521 และพุทธศักราช 2524 มีสิ่งที่ครูภาษาไทยต้องศึกษาให้เข้าใจองแทหลายอย่าง นับแต่หลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร ตลอดจนจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชาต่างๆทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก

การที่หลักสูตรเปลี่ยนแปลงไปนี้ ครูภาษาไทยจำเป็นต้องเข้าใจหลักสูตร เพราะครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จหรือบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สุจริต เพียรชอบ (2526 : 25-26) กล่าวถึงความสำคัญของครูผู้สอนในการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลว่า "ในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนเป็นผู้ทำให้หลักสูตรบังเกิดผล แม้หลักสูตรจะดีเลิศลอยปานใด หากครูผู้สอนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและเนื้อหาในหลักสูตรอย่างถ่องแท้แล้ว หลักสูตรจะไม่มีวันบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน" นอกจากนี้กรมสามัญศึกษา (2524 : 24-40) ยังได้กล่าวถึงบทบาทของครูในด้านการใช้หลักสูตรว่า

ครูควรเข้าใจหลักสูตรและเนื้อหาวิชาโดยแจ่มแจ้ง ครูหลักสูตรใหม่ควรมีลักษณะที่สำคัญคือเป็นผู้ "เข้าใจหลักสูตร" นั่นคือครูต้องเข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร เข้าใจแผนการสอนซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดการเรียนการสอน ความเข้าใจในเรื่องสื่อการสอน กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ที่จะเกิดผล-ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนต่อไป

สำหรับหลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2524 ของกรมอาชีวศึกษานั้น เป็นหลักสูตรที่ใช้ร่วมกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ทั้งในค่านจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ตลอดจนเนื้อหาและหนังสือเรียน แต่ในด้านความเข้าใจหลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น ครูมีปัญหาและต้องการการนิเทศในระดับมากในการพัฒนาหลักสูตร (ธิดา ทอวัฒนกุล 2525 : 87) หรือแม้แต่ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 เอง การนิเทศการศึกษาในด้านหลักสูตรก็ยังเป็นสิ่งที่ครูต้องการในระดับมากเช่นกัน (ชำนัญ ม่วงศรีศักดิ์ 2527 : 51) จะเห็นว่าครูภาษาไทยมีปัญหาในการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยมาใช้ ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาที่เกิดจากครูขาดความเข้าใจ หรือครูขาดเอกสารที่จะใช้ในการศึกษาหลักสูตร สิ่งที่จะช่วยครูภาษาไทยได้ก็คือการนิเทศทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร เพราะจุดมุ่งหมายของการนิเทศในด้านหลักสูตรก็คือ การส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอน ส่งเสริมให้ครูหาแผนการสอนและบันทึกการสอน ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตร (สายหยุด จำปาทอง 2519 : 47) นอกจากนี้ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2525 : 184) ยังได้กล่าวว่า

ในการจัดการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตรควรจะมีการจัดเตรียมการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โดยการจัดฝึกอบรมครูในเรื่องการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี วิธีการสอน หรือขบวนการสอนใหม่ๆ ตลอดจนการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน โดยการจัดทำกำหนดประมวลการสอน แผนการสอน พัฒนาคู่มือครู แบบเรียนและสื่อการสอนเป็นสำคัญ

อบรม สัมมนา และสัมมนา ศรีมาโนชญ์ (2521 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตรแก่ครูผู้สอนว่า

งานการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตรจะช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การช่วยครูอาจกระทำโดยหลายวิธี เช่นช่วยแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ช่วยให้ครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา การวางแผนการสอน เสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ และช่วยตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตร ผู้นิเทศควรให้ความช่วยเหลือในการอธิบาย แนะนำให้ครูภาษาไทยเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในค่านิยม จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง ตลอดจนเนื้อหาของหลักสูตร ช่วยเหลือครูในการจัดหาเอกสารการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปปฏิบัติการได้อย่างเหมาะสม เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางพื้นฐานในการกำหนดจุดมุ่งหมายและการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้สื่อการสอนให้เกิดประสิทธิภาพโดยตรงแก่ผู้เรียน (นิพนธ์ รอดภัย 2524 : 73) นอกจากนี้ครูภาษาไทยควรได้รับการแนะนำในการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการจัดทำแผนการสอนและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนได้รับการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2. **ค่านิยมจุดประสงค์** ในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา ครูควรกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน จุดประสงค์การเรียนรู้ถือเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางของการเรียนการสอน เพราะจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ผู้สร้างหลักสูตรรายวิชานั้นๆ บอกให้ผู้สอนทราบว่า จะสอนเด็กให้เกิดผลอย่างไร จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ที่ระบุเฉพาะวิชาเฉพาะเจาะจงสำหรับรายวิชาแต่ละวิชา ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องบอกแนวทางว่าวิชาใดจะสอนให้ผู้เรียนได้รับอะไรบ้าง แม้จุดประสงค์การเรียนรู้จะกล่าวถึงจุดหมายของแต่ละวิชา แต่ก็อาจไม่ชัดเจนพอที่จะชี้แจง ฉะนั้นในการกำหนดจุดประสงค์เช่นนี้

ผู้สอนอาจตีความหมายแตกต่างกันไปและผู้สอนอาจกำหนดพฤติกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจของผู้เรียนแตกต่างกันไป (กรมวิชาการ 2521 : 36) ดังนั้นการตั้งจุดประสงค์จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันและเป็ชอันหนึ่งอันเดียวกัน และการตั้งจุดประสงค์ครูควรจะต้องให้แจ่มชัด เพราะถ้าตั้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ไม่ชัดเจนย่อมมีผลกระทบต่อขั้นตอนอื่นๆในระบบการเรียนการสอน เช่นในค่านวิธีการสอน หนังสือแบบเรียน อุปกรณ์ที่จะใช้ในการสอน และที่สำคัญคือการวัดผลประเมินผล ซึ่งจะทำให้เป็นการยากที่จะวัดได้ว่าผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมไปถึงจุดที่ผู้สอนต้องการหรือไม่ การตั้งจุดประสงค์ที่ชัดเจนจะทำให้ผู้สอนรู้ว่า ควรใช้วิธีการสอนเช่นไร บทบาทครูและนักเรียนมีมากน้อยเพียงใด เนื้อหาที่สอนควรมีขอบเขตอย่างไร หนังสือเรียนที่จะใช้คืออะไร และในการวัดผลจะดูพฤติกรรมอะไรบ้างจะใช้เครื่องมืออะไรในการวัดจึงจะเหมาะสม การตั้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ยิ่งชัดเจนมากก็ยิ่งเป็นสิ่งดี เพราะจะทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนเข้าใจได้ตรงกันว่าจุดหมายปลายทางในการสอนคืออะไร ดังนั้นในการเรียนการสอนครูจึงจำเป็นต้องตั้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะแสดงออกมาให้เห็น เพื่อจะเป็นข้อระบุถึงความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน อัจฉรา ประไพตระกูล (2521 : 82-83)

ได้กล่าวถึงครูกับหลักสูตรใหม่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจุดหมายหรือจุดประสงค์ว่า "ครูควรมีความสามารถในการตีความ จุดหมาย ของหลักสูตรแต่ละระดับชั้นและจุดหมายของหลักสูตรเฉพาะวิชาให้เป็นพฤติกรรมได้" จากคำกล่าวนี้แสดงว่าครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในจุดหมายหรือจุดประสงค์ในรายวิชาที่สอนอย่างจริงจังจะสามารถนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผล ในการเรียนการสอนภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน สุจริต เพ็ชรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523 : 63) กล่าวว่า "การเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ถ้าจะให้ได้ผลดีนั้นครูควรต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนไว้ทั้งที่เป็นวัตถุประสงค์ของวิชาที่จะสอนอย่างกว้างๆและวัตถุประสงค์ในการสอนแต่ละครั้งให้รัดกุมชัดเจน เพื่อว่าตนเองจะได้สามารถจัดเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ วิธีสอน การจัดวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง" บรรเทา กิตติศักดิ์ (2526 : 290) ได้กล่าวถึงการนิเทศการสอนภาษาไทยค่านจุดประสงค์ว่า "โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศการสอนภาษาไทยเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาไทยและดำเนินการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร" และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 35) ได้กล่าวว่า "ควรจะมีการนิเทศทางวิชาการเพื่อ

ให้ครูสามารถแปลงจุดหมายของหลักสูตรให้เป็นจุดประสงค์ที่มีพฤติกรรมที่ชัดเจนสามารถวัดได้" ดังนั้นจึงเป็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูภาษาไทยจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาที่ตนสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรและจุดประสงค์รายวิชาได้ ครูภาษาไทยควรจะได้รับการนิเทศทางวิชาการในค้ำจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย จุดประสงค์รายวิชา และครูควรเข้าใจจุดประสงค์ในการเรียนรู้ทั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จุดประสงค์นำทาง จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่ครูได้ตั้งไว้ ครูควรได้รับการนิเทศทางวิชาการในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และสามารถจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูควรได้รับการนิเทศเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างถูกต้องและเข้าใจ เพื่อการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน และเพื่อความร่วมมือในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในบทเรียนแต่ละบทสำหรับครูที่สอนในรายวิชาเดียวกัน

3. ค้ำเนื้อหาและหนังสือเรียน การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรย่อมมีผลให้เนื้อหารายวิชาและหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยเปลี่ยนแปลงไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและหนังสือเรียนทำให้ครูเกิดปัญหาในการเรียนการสอน เพราะเนื้อหาวิชาเป็นข้อเท็จจริงของความรู้ กิจกรรม และประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยนักเรียนในการพัฒนาสมรรถวิสัยของเขา ตลอดจนการปรับปรุงพฤติกรรมของเขาให้เป็นไปตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ชานูชัย อาจินสมาจาร 2528 : 75) ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในค้ำเนื้อหาและหนังสือเรียนนี้ อาจทำให้ครูไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาภาษาไทยในคำอธิบายรายวิชา ไม่เข้าใจเนื้อหาในหนังสือเรียน ไม่สามารถจัดเนื้อหาในหนังสือเรียนให้สอดคล้องกับเวลาเรียน วิชา และความสนใจของผู้เรียนได้ ในขณะที่เกี่ยวกับความรู้ทางค้ำเนื้อหาของครูภาษาไทยก็อาจอยู่ในแวดวงจำกัด เพราะไม่มีโอกาสที่จะศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเพิ่มเติม เพราะขาดการแนะนำ การสนับสนุน ขาดแหล่งวิทยากร วิจารณ์ วรุทบางกูรและคณะ (2524 : 13-14) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในค้ำวิชาการที่ครูควรติดตามว่า

"ความรู้ในสาขาวิชาการต่างๆได้เพิ่มขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา แม้ครูผู้สอนจะมีความรู้ในเรื่องหลักสูตรและเนื้อหาวิชาที่ตนสอนอยู่อย่างดีแล้วก็ตาม การติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าทางวิชาการที่ตนสอนก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น"

พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529 : 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศทางวิชาการในค่านเนื้อหาและหนังสือเรียนว่า

หนังสือเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนที่สามารถรวบรวมเนื้อหาวิชาในการเรียนการสอนตลอดจนจุดมุ่งหมายของการเรียน และช่วยรวบรวม แนะนำกิจกรรมให้ครูได้สามารถนำมาปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลทางการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ แต่ในการให้เนื้อหาในหลักสูตรและการใช้หนังสือเรียนให้ได้ประสิทธิผลแก่ผู้เรียนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอนและวิจาร์ณญาณของผู้สอนเป็นสำคัญ ดังนั้นครูภาษาไทยควรจะได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาภาษาไทยในรายวิชาที่ตนสอน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่ครูเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ได้มีความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาเลือกใช้หนังสือ ตลอดจนหนังสืออ่านประกอบอื่นๆจากการนิเทศทางวิชาการค่านเนื้อหาและหนังสือเรียน

การให้เนื้อหาวิชาเป็นสื่อสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุผลตามที่วางไว้ ถ้าครูสามารถนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สภาพเหตุการณ์ ดังนั้นการนิเทศทางวิชาการค่านเนื้อหาและหนังสือเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ในค่านนี้ ครูภาษาไทยควรจะได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน ได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับจุดประสงค์รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา เพื่อที่จะตีความออกมาเป็นเนื้อหาวิชาที่จะต้องสอน และครูภาษาไทยควรมีโอกาสที่จะพัฒนาในค่านความรู้ในเนื้อหาและหนังสือเรียน โดยได้รับการบริการและการแนะนำแหล่งศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขณะเดียวกันครูก็ควรได้รับการนิเทศทางวิชาการจากผู้มีหน้าที่จัดการนิเทศทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา เพราะการนิเทศทางวิชาการจะช่วยให้ครูเข้าใจขอบเขตเนื้อหาวิชาและการใช้หนังสือเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการใช้หนังสือเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ (บรรเทา กิตติศักดิ์ 2526 : 287)

4. ค่านวิธีสอน การเรียนการสอนในแต่ละครั้งหรือแต่ละบทเรียน ครูอาจใช้วิธีสอนหลายๆวิธีขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูเพราะในการเรียนการสอนโดยทั่วไปไม่มีใครกำหนด

ได้ว่าวิธีสอนใดที่ดีที่สุด ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่
 ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างเช่น ตัวครู บทเรียน การเตรียมบทเรียน อุปกรณ์
 ความสนใจ ความพร้อม ประสบการณ์เดิมของนักเรียน ตลอดจนภาวะสิ่งแวดล้อมในขณะที่ทำ
 การสอน จากการประชุมศึกษานิเทศก์เขต กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 (2521 : 5) ศึกษานิเทศก์สังกัดกรมอาชีวศึกษาพบว่าครูในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
 มีปัญหาในด้านวิธีสอน เนื่องจาก ครูไม่สร้างบรรยากาศที่เหมาะสม ครูขาดจิตวิทยาในการ
 สอน ครูไม่สนับสนุนให้เด็กใช้ความคิดของตนเองและขาดการส่งเสริมให้เด็กค้นคว้าหาเหตุผล
 ครูเป็นศูนย์กลางของการเรียน และใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของพรสวรรค์ วงศ์วิไลทอง (2520 : 93-95) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง
 "ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ที่ปรากฏ
 ผลว่านักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทยเพราะครูสอนไม่ดี ใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่
 จากปัญหาด้านวิธีสอนนี้จึงจำเป็นที่ครูภาษาไทยควรจะได้รับ การนิเทศทางวิชาการ
 เกี่ยวกับวิธีสอนเพื่อให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนใหม่ๆและน่าสนใจ ศรีสุภา จริญญากุล
 (2526 : 11-12) ได้กล่าวถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่
 ไว้ว่า

ครูต้องเปลี่ยนแปลงการสอน การวางแผนให้นักเรียนได้เรียนหลายๆลักษณะตามความ
 แตกต่างของแต่ละบุคคล เปลี่ยนแนวการสอนจากการบอกและการท่องจำมาเป็นวิธี
 การหาความรู้โดยการส่งเสริมให้เด็กรู้จักค้นคว้า แก้ปัญหา และใฝ่หาความรู้เอง
 ควรใช้อุปกรณ์เสริมการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อเสริมความรู้

ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของอัจฉรา ประไพตระกูล (2521 : 83)

ที่กล่าวว่า "ครูสำหรับหลักสูตรใหม่ต้องรู้วิธีสอนแบบต่างๆ ตลอดจนเทคนิคการสอนสมัยใหม่
 รู้จักเลือกวิธีสอนให้เข้ากับเนื้อหา คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้เทคนิคต่างๆใน
 การสอนเพราะการรู้วิธีสอนอย่างเดียวไม่ช่วยให้การสอนสำเร็จเท่าที่ควร" การที่ครูจะมี
 ความสามารถในการสอนและจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลนั้น การนิเทศการศึกษา
 จะช่วยครูได้ดังที่ชาญชัย อาจินสมาจาร (2528 : 9) กล่าวไว้ว่า "การนิเทศการศึกษา
 มีความจำเป็นต่อความเจริญของงานของครูในด้านวิธีสอนเพราะแม้ครูจะได้รับการฝึกฝน
 มาแล้วเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม ครูจะต้องปรับปรุง ฝึกฝน และทดลองวิธีการสอนใหม่ๆอยู่เสมอ

ในขณะที่ทำงานในสถานการณืจริง เพื่อให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น" นอกจากนี้ บรรเทา
กิตติศักดิ์ (2526 : 287) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศเรื่องวิธีสอนแก่ครูว่า

เนื่องจากความเจริญทางการศึกษาอันเป็นผลมาจากการวิจัย ทำให้พบแนวการสอน
ใหม่ที่เคยทดลองใช้มาแล้ว เช่นการจัดศูนย์การเรียน การใช้บทเรียนสำเร็จรูป การใช้
ชุดการสอน เป็นต้น ครูภาษาไทยจึงควรนำแนวคิดและวิธีการดังกล่าวมาพัฒนาการสอน
ของตน และจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ มีประสบการณ์มาให้
การนิเทศแก่ครูภาษาไทย

ในการนิเทศทางวิชาการด้านการสอนนั้น ผู้ให้การนิเทศควรจัดให้มีการแนะนำ
วิธีสอนแบบต่างๆ เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้
เนื้อหา และสภาพห้องเรียน แนะนำเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ แนะนำเทคนิค
การสอนภาษาไทยที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง แนะนำการใช้จิตวิทยาในการเรียนรู้มาใช้ใน
การเรียนการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
(สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย 2523 : 53) และที่สำคัญการเรียนการสอน
ภาษาไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524
จะเน้นในด้านการสื่อสารและการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมในด้านการประกอบ
อาชีพ ครูจึงควรพยายามหาวิธีสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันให้ได้ประโยชน์มากที่สุด และในการนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอนนั้น ผู้มีหน้าที่
ให้การนิเทศควรจะเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อการสังเกตการสอนของครู และให้คำแนะนำแก่ครู
โดยไม่ให้ครูเกิดความรู้สึกว่าถูกจับผิดหรือถูกตรวจสอบ และควรจัดหาหนังสือหรือเอกสาร
ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคและวิธีการสอนให้ครูผู้สอนได้อ่านเพื่อที่จะพัฒนาการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น
ต่อไป

5. ด้านสื่อการสอน การเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งที่จะให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงมากที่สุด สื่อการสอนจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วย
ครูในการจัดกิจกรรมได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลาในการสอนและทำ
ให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น แต่การใช้สื่อการสอนในการเรียนการสอนภาษาไทย ครู-
ส่วนใหญ่จะมีปัญหาคลังรองรัตน อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ อยุธยา (2518 : 8) -

ได้กล่าวว่า "ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทยคือ ครูไม่เห็นความจำเป็นในการใช้
 ครูขาดทักษะในการใช้ ครูสอนมากไม่มีเวลาเตรียมสื่อการสอน" ซึ่งตรงกับความเห็นของ
 สมพร มั่นตะสูตร (2526 : 14) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนภาษาไทยดังนี้

1. ครูสอนภาษาไทยไม่มีทักษะในการใช้สื่อการสอนประเภทสไลด์ ภาพยนต์
 เทปบันทึกเสียง จึงแก้ปัญหาโดยการงัดใช้สื่อการสอน
2. สื่อการสอนต่างๆมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอแก่การใช้ในโรงเรียน
3. ครูไม่เห็นความจำเป็นในการใช้สื่อการสอน
4. บางโรงเรียนมีการใช้สื่อการสอน แต่ผู้บริหารหวง เกรงการสึกหรอจึง
 ไม่ยอมให้ครูนำไปใช้

5. สถานบริการค่านสื่อการสอนมีอยู่ในส่วนกลางเป็นส่วนมาก ครูภาษาไทย
 มีโอกาสที่จะยืมไปใช้ได้บ้าง

6. ผู้ผลิตสื่อการสอนส่วนมากไม่เห็นความจำเป็นของสื่อการสอนวิชาภาษาไทย
 จึงผลิตสื่อการสอนวิชาอื่นๆมากกว่า และไม่สนใจจะสร้างสื่อการสอนเพื่อใช้ในวิชาภาษาไทย

จากการวิจัยของสมบัติ พักฉิม (2526 : 188) เรื่อง "ความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานสื่อการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
 กรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร" พบปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนของครูดังนี้

1. ครูผู้สอนไม่ทราบแหล่งบริการในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
2. ครูผู้สอนไม่มีเวลาคิดและเตรียมใช้สื่อการสอน
3. ครูผู้สอนขาดงบประมาณส่วนตัวในการจัดซื้อสื่อการสอน
4. ทางโรงเรียนมีสื่อการสอนจำนวนจำกัดและไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน
5. ครูไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อยืมสื่อการสอนนอกโรงเรียน
6. ครูขาดที่ปรึกษาและการนิเทศจึงไม่สามารถเลือกใช้สื่อการสอนได้ตามต้องการ

นอกจากนี้ นุชรินทร์ พ้าร่วมชาว (2521 : 67-68) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการ
 ใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร
 พบว่า ปัญหาที่ครูภาษาไทยพบเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนคือ ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนเอง
 เพราะมีภาระการสอนมาก ครูขาดความรู้ และทักษะในการผลิต และสิ่งที่ครูภาษาไทยต้องการ

คือต้องการรู้วิธีการผลิตและใช้วัสดุที่คุ้มค่าที่สุด

จากปัญหาดังกล่าวมานี้ ครูผู้สอนภาษาไทยจึงควรได้รับการชี้แจงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการใช้สื่อการสอน และเนื่องจากในปัจจุบันสื่อการสอนไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการสอนเท่านั้น สื่อการสอนยังรวมหมายถึง เครื่องมือ กิจกรรม สื่อมวลชนต่างๆ ทรัพยากรตลอดจนแหล่งวิชาในท้องถิ่น จะเห็นว่าความเจริญทางเทคโนโลยีเข้ามามีผลต่อสื่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง ครูภาษาไทยจึงควรมีความรู้และประสบการณ์ในการที่จะใช้สื่อการสอนประเภทอื่น ๆ นอกจากวัสดุอุปกรณ์ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทย ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการนิเทศทางวิชาการด้านสื่อการสอนเพื่อให้ครูเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของสื่อการสอนให้มากขึ้น

สมคิด แก้วสนธิ (2520 : 9) ได้กล่าวถึงกรณีนิเทศทางวิชาการในด้านการสอน

ว่า

เป็นการพัฒนาในด้านการสร้างและการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอนต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน ใช้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ช่วยประหยัดเวลาในการสอน และสามารถคลุมเนื้อหาวิชาได้มากขึ้น การพัฒนาจะเน้นหนักไปในด้านการสร้างและใช้สื่อการสอน โดยที่อาจารย์ทุกคนจะต้องได้รับการฝึกอบรมหรือการประชุมปฏิบัติการที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ด้านการศึกษาที่จำเป็นและฝึกการใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับลักษณะวิชา

การใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น จะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเมื่อครูภาษาไทยเห็นประโยชน์ของการใช้สื่อการสอนอย่างแท้จริง และครูสามารถนำสื่อการสอนมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับขั้นตอน การเลือกใช้สื่อการสอนจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะไม่ว่าสื่อการสอนจะดีเพียงใด หากไม่เหมาะสมกับเวลา โอกาส สถานที่และเนื้อหา สื่อการสอนก็ไม่เกิดประโยชน์ สุจริต เพียรชอบ และส่ายใจ อินทร์มรรชัย (2523 : 224) ได้กล่าวว่า "การใช้สื่อการสอนจะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับทางเลือกและวิธีการใช้สื่อการสอนของครูในแต่ละครั้งเป็นสำคัญ... และครูสามารถนำสื่อการสอนมาใช้ในการสอนได้ทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นในการนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบายบทเรียน การสรุปบทเรียนและการวัดผล"

เพื่อให้ความช่วยเหลือครูในด้านการปรับปรุงและส่งเสริมความสามารถในการใช้สื่อการสอน ครูภาษาไทยจึงควรได้รับการนิเทศทางวิชาการในด้านการสอนจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ตลอดจนหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในการให้คำแนะนำการใช้สื่อการสอน การผลิต และที่สำคัญคือจะต้องรู้จักเลือกและประยุกต์ใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน เพื่อที่จะทำให้การใช้สื่อการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้น ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป ครูผู้สอนมักกล่าวว่า ในการใช้สื่อการสอนครูไม่สามารถใช้สื่อการสอนได้อย่างเต็มที่ เพราะขาดแคลนสื่อการสอน และขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการสอน แต่หากครูภาษาไทยได้รับการนิเทศเพื่อผลิตสื่อการสอนอย่างง่ายได้ ก็จะทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยลง และถ้าหากครูภาษาไทยได้ครูแหล่งที่จะบริการเกี่ยวกับสื่อการสอนประเภทต่างๆ ก็จะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนสื่อการสอนได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ให้การนิเทศทางวิชาการในสถานศึกษาที่จะต้องให้การนิเทศในด้านการสร้างสื่อการสอนอย่างประหยัด ให้การนิเทศเพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการสอนทุกประเภท รู้จักเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา วิธีสอน สภาพการเรียนการสอน ขั้นตอนการสอน รวมทั้งแนะนำแหล่งบริการ แหล่งผลิตสื่อการสอนในชุมชนนั้นๆ เพื่อให้ครูสามารถนำสื่อการสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างสูงสุด

6. ด้านการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการเรียนการสอนภาษาไทย เพราะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนทราบว่า การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพหรือบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด สัจจ อูทรานันท์ (2526 : 99-100) ได้กล่าวถึงการประเมินผลว่า

เป็นการตรวจสอบผลผลิตว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้เพียงใด โดยการประเมินผลจากการทำกิจกรรม จากการทดสอบความรู้หรือการสอบถามความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งจะประเมินจากงานหลายๆอย่างประกอบกัน ในการประเมินควรประเมินว่าผู้เรียนได้มีการเรียนรู้โดยมีความเข้าใจ มีทักษะ และมีเจตคติในเรื่องที่เรียนมาแล้วเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียนที่กำหนดไว้เพียงใด

งานวัดและประเมินผลเป็นงานที่มีความละเอียดและซับซ้อนยิ่งนัก ตามหลักการ
 ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตร
 วิชาชีพพุทธศักราช 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 8) ระบุว่า "การศึกษาตามหลักสูตร
 ใหม่ต้องมีจุดมุ่งที่จะให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเพียงด้านความรู้ความจำ แต่มุ่งที่จะ
 ให้อัตลักษณ์ปฏิบัติได้เป็นสำคัญ... ดังนั้นการวัดและประเมินผลจะต้องกำหนดแนวทางให้สอดคล้อง
 กัน คือเป็นการวัดผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มิใช่เพื่อการตัดสินได้ ตก เท่านั้น"
 ศิษยานิเทศกรรมอาชีพศึกษา (2521 : 24) ได้กล่าวถึงการวัดผลการศึกษาว่า

งานการวัดผลการศึกษา มีเทคนิคอยู่มาก นับแต่การสร้างข้อสอบประเภทต่างๆ ให้สัมพันธ์
 กับจุดประสงค์ในการสอน เพื่อให้ข้อสอบที่สร้างมีทั้งความเที่ยงและความตรง เชื่อถือได้
 มีความเป็นปรนัยในตัวเอง ใช้ได้ง่าย ตลอดจนการวิเคราะห์คะแนน การวิเคราะห์ข้อสอบ
 และผลการสอบเพื่อจะได้นำมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน หรือใช้ในกิจกรรมเฉพาะอย่าง

การวัดประเมินผลตามหลักสูตรใหม่แตกต่างไปจากหลักสูตรเดิมมาก การวัดผลจะ
 วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยจะมีการสอบขณะเรียนหรือหลังเรียนแต่ละจุดประสงค์แทน
 การสอบรวบยอดปลายภาคต้นและปลาย และในการสอบแต่ละจุดประสงค์จะไม่เน้นที่เนื้อหา
 แต่จะเน้นที่การปฏิบัติหรือการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพราะหลักสูตรปัจจุบันมีความมุ่งหมายที่จะให้
 นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ (ประเทือง ไทยเขียว 2527 : 3-4) จากการเปลี่ยนแปลง
 ระเบียบและวิธีการวัดผลตามหลักสูตรใหม่ ครูภาษาไทยมักประสบกับปัญหาความล้มเหลว
 ในการวัดและประเมินผล เพราะครูไม่เข้าใจระเบียบและวิธีการวัดประเมินผลและการวัด
 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ อนันต์ ศรีโสภา (2520 : คำนำ) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการวัด
 ประเมินผลว่า

แม้กระทรวงศึกษาธิการจะออกเอกสาร คู่มือต่างๆ และให้การอบรมเกี่ยวกับการวัดผล
 ประเมินผลแก่ครู อาจารย์บางส่วน แต่ก็ยังไม่ทั่วถึงและเพียงพอ และในปัจจุบัน
 จุดมุ่งหมายของการศึกษามีมากขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้น ประกอบกับปริมาณของนักเรียนได้เพิ่ม
 ทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้การวัดประเมินผลมีความลำบากยิ่งขึ้นด้วย

เกี่ยวกับหน้าที่การนิเทศทางวิชาการด้านการวัดและการประเมินผล ศิษยานิเทศ
 กรรมอาชีพศึกษา (2524 : 24) ได้กล่าวถึงบทบาทของตนในตำแหน่งนี้ว่า

เป็นหน้าที่ของศิษยานิเทศที่จะต้องมีความรู้ทั้งความรู้ที่เน้นเทคนิคของการวัดและประเมิน

ผลตลอดจนความรู้ในกฎเกณฑ์หรือระเบียบประเพณีผลต่างๆที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้
ออกไว้ ตลอดจนการตีความระเบียบนั้น เพื่อให้การนิเทศในด้านการวัดและประเมินผล
แก่ครูให้สามารถปฏิบัติหน้าที่การวัดประเมินผลให้ได้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการจัดการนิเทศทางวิชาการด้านการวัดและประเมินผลนี้ ผู้นิเทศจะต้องชี้แจง
ให้ครูภาษาไทยเข้าใจระเบียบการวัดและประเมินผล แนะนำครูให้ใช้วิธีการวัดผลหลายๆ
รูปแบบ โดยใช้เครื่องมือวัดผลที่มีลักษณะตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และช่วยเหลือครู
ในการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรภาษาไทยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการออกข้อสอบวัดพฤติกรรม
ของนักเรียน ตลอดจนแนะนำเทคนิคการออกข้อสอบ ทดลอง วิเคราะห์ประสิทธิภาพของข้อ
ทดสอบวิชาภาษาไทย ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการ วิธีการในการให้ระดับคะแนน ส่งเสริม
และสนับสนุนให้ครูภาษาไทยจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานระดับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
เพื่อใช้ประโยชน์ในการวัดผลการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

7. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร สุจริต เพียรชอบ และส่ายใจ อินทรมพรรย
ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยว่า หมายถึง "กิจกรรมภาษาไทย
ที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน เพื่อช่วยเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น เป็น
กิจกรรมที่ไม่มีหน่วยกิต ไม่มีคะแนน แต่ผู้เรียนจะเข้าร่วมด้วยความสนใจและสมัครใจ ไม่มี
การบังคับ" กิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมการเรียนการสอนตามประมวล
การเรียนในหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อให้เด็กเจริญงอกงามทุกด้าน สามารถดำเนินชีวิต
เป็นพลเมืองดี ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และเป็นวิถีทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวง
หาประสบการณ์ด้วยตนเอง ทั้งยังช่วยสนองความต้องการทางจิตวิทยา ช่วยถึงความสนใจ
และความกระตือรือร้นของผู้เรียนให้ปรากฏออกมา และยังช่วยส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้
เป็นประโยชน์ จะเห็นว่าหลักการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นสอดคล้องกับทิศทางการ
ศึกษาที่เอกวิทย์ ณ กลาง (2524 : 49-51) ได้กล่าวไว้ว่า "การสอนของครูตามหลักสูตร
ใหม่จะต้องมุ่งส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด ค้นคว้า แก้ปัญหาและใฝ่หาการเรียนรู้ตลอดชีวิต...
และการศึกษาตามหลักสูตรใหม่เด็กจะต้องศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียน นอกตำรา นอกรั้ว
โรงเรียน และมีกิจกรรมต่างๆเพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น"

ลักษณะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ครูจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝน แต่เวลาเรียนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวไม่เอื้อต่อการฝึกทักษะทางด้านภาษาของนักเรียนให้เกิดความชำนาญได้ ฉะนั้นจึงจำเป็นที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมนอกเหนือจากเวลาเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดประสบการณ์ตรงขึ้น

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น สุจริต เพียรชอบ (2521 : 326-328) ได้ให้ความเห็นว่า

กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยอาจจัดได้หลายอย่างตามลักษณะวิชา เช่นกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย ซึ่งอาจแบ่งย่อยออกเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน หลักภาษา วรรณคดี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้อาจจัดอยู่ในรูปแบบของการแสดงละคร การจัดนิทรรศการ การโต้วาที การบรรยาย การอภิปราย การหาปัญหา การประกวด การแข่งขันและอื่นๆ ตลอดจนการจัดตั้งชุมนุมที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย

การนำหลักสูตรภาษาไทยไปใช้ให้ได้ผลเต็มที่มีนั้น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทยเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของหลักสูตร เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจด้านภาษาไทยของตนเองและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางภาษาที่ได้เรียนในชั้นเรียนให้ดียิ่งขึ้น แม้ว่าการศึกษาในหลักสูตรใหม่จะยอมรับและเห็นคุณค่าในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย แต่ในการปฏิบัติยังมีเป็นส่วนน้อย ไม่กว้างขวางและแพร่หลาย จากผลงานวิจัยของ สมลักษณ์ สุขหอม (2522 : 96) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยคือนักเรียนไม่สนใจ ไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนปัญหาในด้านอาจารย์ผู้สอนคือ อาจารย์บางส่วนไม่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนเนื่องจากขาดความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญ ดังนั้นเพื่อให้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยประสบผลสำเร็จมากขึ้น ครูภาษาไทยจึงควรได้รับการนิเทศโดยการช่วยเหลือแนะนำ หรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษาไทย ผู้มีหน้าที่นิเทศทางวิชาการควรจะอธิบายชี้แจงเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ระเบียบ วิธีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้คำแนะนำแก่ครูภาษาไทยในการจัดตั้งชุมนุมภาษาไทยในการจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียน

ตลอดจนการจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ และแนะนำแหล่งวิทยาการที่จะเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

8. ด้านความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของครูภาษาไทย ในกระบวนการเรียนการสอนทุกรูปแบบ ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดโดยเฉพาะในสภาพการศึกษาวิชาภาษาไทยที่ครูยังเป็นผู้กำหนดแนวทางกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นสิ่งที่ครูควรคำนึงถึงคือการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตัวครูให้เป็นผู้มีความรอบรู้ทันสมัย ชาญชัย อาจินสมาจาร (2528 : 17) กล่าวว่า "ครูควรมีความรู้และการฝึกฝนทางวิชาชีพอยู่เสมอ แต่สิ่งเหล่านี้ยังไม่เพียงพอ ครูจะต้องปรับปรุงตัวเองไปพร้อมๆกับการทำงาน โดยศึกษาจากงานวิจัยและพัฒนาการตลอดจนความเป็นไปของการศึกษา และผู้ปฏิบัติงานทางการศึกษา ควรปรับปรุงตัวเองให้ทันสมัยอยู่เสมอด้วยการศึกษา" เพราะครูเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการแก่ผู้เรียน จิรภา ลิ้มเลิศเสถียร (2529 : 6) ได้กล่าวถึงปัญหาเชิงบุคคลเกี่ยวกับตัวครูว่า "ครูภาษาไทยยังขาดความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้ด้านเทคนิคและวิธีการที่จะทำให้ภาษาไทยสนุก น่าสนใจมากขึ้น และอีกประการหนึ่งคือ ครูภาษาไทยขาดความกระตือรือร้น ขาดความตระหนักในสำนึกหน้าที่ในการดำเนินการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ" จากปัญหาเหล่านี้ ครูซึ่งเป็นผู้มีบทบาทในการให้การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยการแสวงหาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนหน้าที่ของผู้ให้การนิเทศทางวิชาการด้านความก้าวหน้าทางวิชาการคือการช่วยครูให้ตระหนักในความจำเป็นต่อความเจริญของงานในตัวเอง โดยการนำพัฒนาการใหม่ๆมาให้แก่ครู โดยการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (ชาญชัย อาจินสมาจาร 2528 : 38) หรือการส่งเสริมด้วยวิธีการอื่นๆ ซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมคุณภาพครูและพัฒนาในด้านวิชาการแก่ครู ด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. จัดให้มีการประชุมนิเทศครูใหม่
2. ช่วยให้มีการศึกษาต่อทั้งภาคปกติและภาคค่ำ
3. จัดให้มีการอบรมครู

4. จัดให้มีการพบปะกับผู้เชี่ยวชาญทางค่านิชาการ
5. จัดให้มีการสัมมนาหรือการบรรยายทางวิชาการ
6. จัดให้ครูไปเยี่ยมเยียนกันเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
7. จัดให้มีการสาธิตการสอนหรือสังเกตการสอนของผู้เชี่ยวชาญ
8. ส่งเสริมให้มีการทดลอง วิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
9. สนับสนุนให้ครูเขียนบทความหรือแต่งหนังสืออ่านประกอบการสอน
10. จัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่

การนิเทศทางวิชาการมีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่ การนิเทศทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษาทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติซึ่งจะทำให้ครูปฏิบัติงานได้ดีขึ้น หนังสื หันนาคินทร์ (2523 : 60-69) ได้เสนอการจัดกิจกรรมในการพัฒนาครูค่านิชาการไว้ดังนี้

1. กิจกรรมที่ครูทำได้ตามลำพัง ได้แก่
 - 1.1 การอ่านหรือการฟัง
 - 1.2 การค้นคว้าหรือการศึกษาค่านิชาชีพ
 - 1.3 การทดลองหรือวิจัย
 - 1.4 การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ
 - 1.5 การไปสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น
 - 1.6 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
 - 1.7 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน
 - 1.8 การลาศึกษาต่อ
 - 1.9 การประเมินผลตนเอง
2. กิจกรรมที่จัดทำเป็นหมู่คณะ
 - 2.1 การประชุมคณะครู
 - 2.2 การพบปะปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาทางปฏิบัติ
 - 2.3 การปรึกษางานก่อนเปิดสอน

2.4 การจัดครูในรูปกรรมการต่างๆ

2.5 การแจกข่าวสารของโรงเรียน

การส่งเสริมให้ครูภาษาไทยได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ตลอดจนเข้าฟัง คำบรรยาย การอภิปราย หรือชมการสาธิตที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวิชา ภาษาไทยเป็นการพัฒนาทางด้านวิชาการซึ่งสมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 531) ให้ความเห็น ว่า "เป็นกิจกรรมที่ควรจัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์แก่ทุกคนใน หน่วยงานให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของคนให้ดียิ่งขึ้น" ส่วนในด้านการ ศึกษาต่อเพิ่มเติม ภิญญู สาทร (2523 : 363) สรุปไว้ว่า "การส่งเสริมให้มีการศึกษา ต่อเป็นการให้ครู อาจารย์ได้มีโอกาสเพิ่มวุฒิ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการที่จะนำเทคนิค และประสบการณ์ใหม่ๆมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง ตามสภาพสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เจริญก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ" นอกจากนี้การฝึกฝนตนเองของ บุคคลที่อยู่ในระหว่างการปฏิบัติงานปกติ โดยการเรียนทางไปรษณีย์ การอ่านหนังสือ หรือการได้พบปะพูดคุยกับผู้ที่ทรงคุณวุฒิอยู่เสมอ ก็นับว่าเป็นการพัฒนาทางวิชาการซึ่งเป็นสิ่งที่ จำเป็นต่อครูภาษาไทยมาก เพราะครูภาษาไทยต้องทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ จึงจะสามารถ ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ ปรากฏว่ามีผู้วิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่องความต้องการ การนิเทศการศึกษาในหลักสูตรต่างๆ รวมถึงการบริหารงานวิชาการและการพัฒนาบุคลากร ในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการนิเทศทางวิชาการ ดังนี้

จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร (2516 : 144-168) ทำวิจัยเรื่อง "การติดตาม ผลการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา" มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความช่วยเหลือที่ครูภาษาไทยได้รับและต้องการจากศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทยฝ่าย มัธยมศึกษา ศึกษาความสำเร็จของครูหลังจากได้รับการนิเทศ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบ ประเมินค่า แบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม

ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูภาษาไทยที่เคยได้รับการนิเทศการศึกษาจากศึกษานิเทศก์ ฝ่ายมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมสายสามัญจำนวน 180 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสองทาง ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยทั้งในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในระดับน้อยทุกๆด้าน ครูภาษาไทยในโรงเรียนทั้งสองประเภทต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในระดับค่อนข้างมากและระดับปานกลางเท่านั้น ความช่วยเหลือที่ครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทต้องการในอันดับสูงสุดคือ การจัดทำเอกสารประกอบการสอนให้ครู ปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทยคือศึกษานิเทศก์มาปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียนน้อยครั้งเกินไป ระยะเวลาในการนิเทศการศึกษาแต่ละครั้งสั้นและเร่งรัดเกินไป ศึกษานิเทศก์จัดอบรมวิชาภาษาไทยทั้งภายนอกและภายในโรงเรียนน้อยครั้ง จำนวน ศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลเต็มที่

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการนิเทศทางวิชาการ กฤษณี น้ำเพชร (2521 : 112-119) ได้ทำวิจัยเรื่อง "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา" มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ศึกษาโครงการและกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงในโรงเรียน และศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่า ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้สอนจำนวน 986 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ในด้านการปฏิบัติในด้านการนิเทศการสอน ในด้านการส่งเสริมทางวิชาการแก่ครู ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในด้านการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและห้องสมุด ในด้านการประเมินผล และในด้านการสร้างขวัญของครู อาจารย์ ครูอาจารย์มีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยสุด ได้แก่ในด้านการจัดการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร

ศศิญา ไสรัสสุชะโต (2524 : 83-87) ทำวิจัยเรื่อง "ความต้องการการนิเทศของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของครู" เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศของครูภาษาไทยและปริมาณการนิเทศที่ครูได้รับ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบให้ตอบโดยเสรี ตัวอย่างประชากรเป็นครูภาษาไทยจำนวน 200 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความเห็นของครูโดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยปรากฏว่าการนิเทศที่ครูภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานครต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนการนิเทศที่ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้รับอยู่ในระดับน้อย ปริมาณการนิเทศที่ได้รับและการนิเทศที่ต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกประเด็น

ชำนานู ม่วงศรีศักดิ์ (2527 : 92-98) ทำวิจัยเรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ของครูภาษาไทยในเขตการศึกษา 8" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศการศึกษาและความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ของครูภาษาไทยในเขตการศึกษา 8 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรเป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 218 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูภาษาไทยได้รับการนิเทศในระดับน้อยทุกด้าน และมีความต้องการการนิเทศในระดับมากทุกด้าน ครูได้รับการนิเทศด้านประเมินผลการเรียนอยู่ในอันดับแรก ด้านหลักสูตรวิชาภาษาไทยอยู่ในอันดับรอง และด้านสื่อการสอนอยู่ในอันดับสุดท้าย การนิเทศที่ครูต้องการในอันดับแรกด้านต่างๆมีดังนี้ ด้านหลักสูตรวิชาภาษาไทยครูต้องการให้จัดทำคู่มือแก่ครูผู้สอนทุกรายวิชาก่อนเปิดภาคเรียน ด้านเนื้อหาวิชาครูต้องการการนิเทศเรื่องจัดทำเอกสารประกอบการสอนเพิ่มเติมเพื่อให้ครูมีความรู้ด้านเนื้อหากว้างขวางยิ่งขึ้น ด้านวิธีสอนครูต้องการการสาธิตการสอนแบบต่างๆ ด้านสื่อการสอนครูต้องการการให้คำแนะนำการผลิตสื่อการสอนอย่างประหยัดและมีคุณภาพ ด้านการวัดประเมินผลการเรียน-

ครูต้องการการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานของโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน ด้านกิจกรรมประกอบการสอนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูต้องการการจัดหาหนังสือเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบการสอนให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า และบุคคลที่ครูต้องการให้เป็นผู้นิเทศในอันดับแรกคือ ศิษยานิเทศก์

พวงพยอม ศรีหาบัตติ (2528 : 110-115) ทำวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยตามการรับรู้ของตนเองและครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย

เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบตรวจคำตอบและมาตราส่วนประเมินค่า ตัวอย่างประชากรได้แก่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย 154 คน ครูภาษาไทย 402 คนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติมากเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการด้านหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาและหนังสือเรียน กิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล และด้านความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ แต่เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานการนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอนน้อย ส่วนด้านสื่อการสอนครูภาษาไทยเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยปฏิบัติงานการนิเทศทางวิชาการด้านนี้น้อย แต่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยเห็นว่าตนเองปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการด้านนี้มาก

ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา และกรมเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้มีผู้ทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการบริหารงานทางวิชาการไว้ดังนี้

ธิดา หอวัฒนกุล (2525 : 196-203) ทำวิจัยเรื่อง "การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศของครูใหญ่และครูโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อการนิเทศการศึกษาโดยคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในแต่ละประเภทคือ

ครูเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และศิลปหัตถกรรม โดยใช้แบบสอบถาม แบบตรวจคำตอบและมาตราส่วนประเมินค่า สอบถามความต้องการการนิเทศในด้าน การนิเทศการสอน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการจัดโครงการบริการ และส่งเสริมการศึกษา การจัดทัศนูปกรณ์ การแนะแนว และการวางแผนวิจัยและการประเมินผล ตัวอย่างประชากรแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือครูใหญ่ ครูวิชาชีพ และครูสามัญ รวมทั้งสิ้น 600 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าครูใหญ่ ครูวิชาชีพเกษตรกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และครูวิชาสามัญ มีความต้องการการนิเทศการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการเอกชนทั้ง 5 ด้าน ในระดับมาก ส่วนครูวิชาชีพสาขาอุตสาหกรรมมีความต้องการการนิเทศการศึกษาในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นการวางแผนวิจัยและประเมินผล

อรพินทร์ กุลประภา (2524 : 111-117) ทำวิจัยเรื่อง "การพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาสภาพ การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติอยู่จริงและควรปฏิบัติ รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ในการพัฒนาบุคลากร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามประเมินค่ากับตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการสอนจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 11 วิทยาเขตจำนวน 220 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความเห็นสอดคล้องกันในด้านการประชุมนิเทศ การฝึกอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การจัดสัปดาห์ทางวิชาการ การศึกษาทูลงงานและการสังเกตวิธีการทำงานว่ายังมีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย และเห็นว่าควรมีการสนับสนุนและพัฒนาให้มากที่สุด แต่ขัดแย้งกันในด้านการประชุมทางวิชาการ การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ และการแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน โดยผู้บริหารมีความเห็นว่าที่ปฏิบัติจริงนั้นมากอยู่แล้ว แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ายังปฏิบัติจริงน้อย ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่าควรได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนามากที่สุด

วิลาวัณย์ ตันวัฒนพงษ์ (2524 : 107-110) ทำวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานทางวิชาการ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยกับตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 350 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมากในด้านการบริหารงานวิชาการหลักสูตรและการนำหลักสูตรมาใช้ และน้อยในด้านการใช้แหล่งความรู้ท้องถิ่น ส่วนในด้านการดำเนินการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร แนะนำ การวัดและประเมินผล ผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับมาก ขณะที่ครูผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติน้อย

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แกรี เอ็ดเวิร์ด สมิธ (Gary Edward Smith 1975 : 2512 A)

ทำวิจัยเรื่อง "ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในเวอร์จิเนีย" วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในด้านประสิทธิภาพในการนิเทศการศึกษาตามบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทในอุดมคติ โดยพิจารณาจากกิจกรรมการนิเทศที่คัดเลือกไว้ 23 กิจกรรม ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มจากครูโรงเรียนรัฐบาลในรัฐเวอร์จิเนียร้อยละ 1 จากจำนวนครูทั้งหมดในรัฐเวอร์จิเนียในปีคริสต์ศักราช 1973 และคริสต์ศักราช 1974 จำนวน 498 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 362 ชุด คิดเป็นร้อยละ 72.7 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และหาค่าไคแอสควร์ และเปรียบเทียบทัศนคติของครูและศึกษานิเทศก์โดยใช้ข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง "บทบาททางการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในรัฐเวอร์จิเนียในปีคริสต์ศักราช 1974" ผลการวิจัยพบว่า ครูเห็นว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานมากในด้านการบริหารและการประสานงาน ส่วนการให้บริการหรือช่วยเหลือครูมีการปฏิบัติน้อย ตามอุดมคติแล้วครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานจริงทั้ง 23 กิจกรรมและปฏิบัติบ่อยๆ ความเข้าใจในประสิทธิภาพในการนิเทศที่ปฏิบัติจริงและในอุดมคติของครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ครูร้อยละ 75 มีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความเข้าใจของครูในการนิเทศการศึกษามีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ และอื่นๆ ครูที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้เสนอแนะให้มีการปรับปรุง-

แก้ไขบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นอยู่ให้สอดคล้องกันทั้งในด้านการปฏิบัติจริงและในอุดมคติ และผลการเปรียบเทียบความเข้าใจของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา แตกต่างกัน

ชาคิลา นัวร์ โจฮาน คาริม (Shakila Noor Johan Karim 1979 : 7081 A) ได้ทำวิจัยเรื่อง " การศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ใช้ปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษาอเมริกัน เพื่อใช้เป็นแบบอย่างสำหรับการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปากีสถาน " วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือการศึกษากิจกรรมการนิเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาอเมริกัน เพื่อนำมาใช้เป็นแบบอย่างสำหรับการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปากีสถาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา 30 กิจกรรม ตัวอย่างประชากรเป็นครูและศึกษานิเทศก์จำนวน 895 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ คำตอบที่มีค่าร้อยละ 50 หรือมากกว่า จะได้รับการพิจารณาให้เป็นกิจกรรมการนิเทศที่มีประสิทธิภาพสมควรได้รับการแนะนำให้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาการเรียนการสอน ผลการวิจัยปรากฏว่า กิจกรรมการนิเทศที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนสูงได้แก่ การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ การเปิดหลักสูตรภาคฤดูร้อน การจัดประชุมครูภายในโรงเรียน การอบรมครู การส่งเสริมการอ่าน การจัดตั้งสมาคมวิชาชีพ การจัดประชุมปฏิบัติการ การจัดทำป้ายนิเทศ การจัดตั้งห้องสมุดวิชาชีพ การจัดหลักสูตรอุดมศึกษาเพื่อให้ครูศึกษาต่อ การทัศนศึกษา การจัดอภิปราย การจัดทำคู่มือหลักสูตร และการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยว่า กิจกรรมเหล่านี้ควรได้รับการแนะนำและการทดลองในโรงเรียนมัธยมศึกษาปากีสถาน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนหลังจากที่มีการวางแผนอย่างรัดกุม เพื่อครูจะได้มีทัศนคติที่ดีและได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ และการปฏิบัติการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพนั้นควรมีการบริหาร การประสานงาน และการจัดการที่ดี ให้ความสะดวกและให้อิสระแก่ครู การนิเทศรายบุคคลจะเปิดโอกาสให้ครูได้ค้นคว้าและเข้าร่วมในกิจกรรมมากขึ้น

คีท ดวน แมคโมนาเกล (Keith Duane McMonagle 1983 : 2877 A) ทำวิจัยเรื่อง " การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้คำจำกัดความคำว่า ประสิทธิภาพในการสอน ของครูและศึกษานิเทศก์และความพึงพอใจของครูในการนิเทศการศึกษา "

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ในการให้คำจำกัดความคำว่า "ประสิทธิภาพในการสอน" ของครูและศึกษานิเทศก์ และศึกษาความพึงพอใจของครูในการนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเป็นแบบสำรวจค่านิยมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอน (ODETS) จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง การใช้ประสบการณ์เดิมของผู้สำรวจในฐานะนักการศึกษา และการสอบถามความคิดเห็นของครู อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคซัสเบอร์ค แบบสอบถามมี 60 ข้อถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอน ประชากรคือครูในสถานศึกษาประจำอำเภอ 2 แห่ง และศึกษานิเทศก์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคำตอบของครูและศึกษานิเทศก์ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาคือเครื่องมือประเมินผลการนิเทศการศึกษา (SPA) ของ เคลบเวอร์ (Clever) ผลการวิจัยปรากฏว่า การให้คำจำกัดความคำว่า ประสิทธิภาพในการสอนของครูและศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ครูและศึกษานิเทศก์แต่ละคนให้คำจำกัดความเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนต่างกัน ครูส่วนใหญ่แสดงความต้องการในการพัฒนากระบวนการนิเทศน้อยมาก และไม่มีความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

คาเรน ฟิกเลอร์ ออสเตอร์แมน (Karen Figler Osterman 1984: 572 A) ทำวิจัยเรื่อง "การนิเทศในโรงเรียนรัฐบาล การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการนิเทศของผู้บริหารและพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพของครู" จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารและพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพของครู สมมติฐานในการวิจัยคือ ขอบเขตพฤติกรรมของครูในด้านความรับผิดชอบ การควบคุม และการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาจะสัมพันธ์กันในทางบวกกับขอบเขตซึ่งผู้บริหารได้ดำเนินการประเมินครูและการกระจายอำนาจเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในนโยบายและการปฏิบัติงานของโรงเรียน และการประเมินครูรวมทั้งการกระจายอำนาจเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพฤติกรรมนิเทศซึ่งจะเพิ่มความสามารถแก่ครูในการฝึกควบคุมการปฏิบัติงาน การประเมินครูและการกระจายอำนาจของผู้บริหารจะมีอิทธิพลต่อขอบเขตซึ่งครูจะรับผิดชอบต่อการควบคุมของผู้บริหาร ประชากรได้แก่ผู้บริหาร 6 คน ครู 181 คน จากโรงเรียนขนาดกลาง 6 แห่ง ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตภายในระยะเวลา 6 เดือน และการใช้แบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า

1. พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารและพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพของครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระหว่างโรงเรียน
2. ความรับผิดชอบในการควบคุม การประเมินครู และการกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างโรงเรียนและภายในโรงเรียน
3. การประเมินผลครูและการกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญภายในโรงเรียนแต่ไม่มีระหว่างโรงเรียน
4. ความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับการกระจายอำนาจทั้งภายในและระหว่างโรงเรียน
5. การประเมินผลและความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญภายในโรงเรียนแต่ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูในแต่ละโรงเรียน พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่อะเอียดการนิเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู และไม่สามารถให้ครูมีส่วนร่วมในนโยบายและการปฏิบัติงานของโรงเรียน รูปแบบพฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารซึ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพของครูภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระหว่างโรงเรียน ถ้าผลการวัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหารสูง ผลการวัดพฤติกรรมของครูในด้านประสิทธิภาพก็จะสูงด้วย ครูจะพึงพอใจมาก และทำให้เกิดผลต่อครูในการพัฒนาและการปฏิบัติงานของโรงเรียนมาก

คลาเท เจ แฮริง (Claudette J. Harring 1984 : 312 A)
ได้ทำวิจัยเรื่อง "การนิเทศและการประเมินครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (ระดับ 3) ในรัฐนอร์ทคาโรไลนา" มีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามผลการนิเทศและประเมินครูในโรงเรียนขนาดเล็กในรัฐนอร์ทคาโรไลนา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกับประชากรซึ่งเป็นครูประถมศึกษา และครูมัธยมศึกษาาระดับ 3 จำนวน 518 คน ผู้บริหาร 259 คน และคณะกรรมการโรงเรียน 84 คนจากโรงเรียนในรัฐนอร์ทคาโรไลนา 132 โรงเรียน แบบสอบถามสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และการปฏิบัติงานในการนิเทศและการประเมินครู ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับปัญหาที่โรงเรียนมีเกี่ยวกับการนิเทศและประเมินครู และสามารถเสนอแนะแนวทางในการที่จะปรับปรุงโครงการนิเทศและ

ประเมินครูได้ ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปประชากรมีความพอใจในการนิเทศและการประเมินครู มีเพียง 1 ใน 3 ของประชากรทั้งหมดที่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวว่าไม่พอใจในการนิเทศและการประเมินครูครั้งนี้ ปัญหาที่พบในการนิเทศและประเมินครูคือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวในโรงเรียนซึ่งมีความคุ้นเคยและไม่เป็นทางการระหว่างกลุ่มทำให้ ขาดวัตถุประสงค์และการขยายตัวของโครงการ ประชากรมีความเห็นตรงกันว่า การนิเทศครูและการประเมินครูเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาครู และควรจะมีมุ่งไปในด้านการพัฒนาครูมากกว่าการตัดสินใจในด้านการบริหาร

จากงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นว่า การนิเทศการศึกษามีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงและการพัฒนาการเรียนการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการนิเทศของครูภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นในหลักสูตรมัธยมศึกษา หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาล้วนแต่มีความต้องการการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทั้งสิ้น